

БУЛІНГ, ЯК КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Стасюк Надія

доктор філософії за спеціальності 081 «Право», асистент кафедри адміністративного та фінансового права, Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Булінг є актуальною проблемою в Україні і не лише порушує права і свободи дітей, але й може мати серйозні наслідки для їхнього майбутнього. Особливо небезпечним є той факт, що булінг може бути елементом кримінального злочину, що потребує належного законодавчого регулювання та ефективного захисту жертв [1, с. 160].

Згідно з дослідженням ЮНІСЕФ, 67% українських дітей у віці 11-17 років піддавалися булінгу, а 24% ставали жертвами булінгу [2].

Кримінальний кодекс України не містить визначення або окремої статті про кримінальну відповідальність за булінг. Однак, залежно від форми булінгу, його учасники можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності за певні злочини, передбачені Кримінальним кодексом України. Булінг може набувати таких форм, за які передбачена кримінальна відповідальність згідно з Кримінальним кодексом України, як:

1) фізичний булінг - навмисне штовхання, стусани, удари, ляпаси або нанесення фізичної шкоди (доведення до самогубства - ст. 120, умисне тілесне ушкодження (ст. 121, 122, 124, 125), побой і мордування - ст. 126, катування - ст. 127, хуліганство - ст. 296 ККУ);

2) економічний булінг - вимагання (примушування дитини силою вкрати гроші, їжу чи щось інше) або пошкодження майна чи інші дії (крадіжка - ст. 185, грабїж - ст. 186, розбїй - ст. 187, вимагання - ст. 189, шахрайство - ст. 190, незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї - ст. 193 ККУ);

3) сексуальний булінг є формою фізичного булінгу і являє собою організовану поведінку сексуального характеру (сексуальне насильство - ст. 153, примушування до вступу в статевий зв'язок - ст. 154, розбещення неповнолітніх - ст. 156 ККУ);

4) психологічний булінг - насильство, пов'язане з впливом на психіку шляхом нанесення психологічних травм через навмисне спричинення емоційних хвилювань, таких як словесні образи, погрози, переслідування та залякування (доведення до самогубства - ст. 120, катування - ст. 127, погроза вбивством - ст. 129, хуліганство - ст. 296 ККУ);

5) кібербулінг - це переслідування через Інтернет, мобільні телефони та інші електронні пристрої. Симптоми кібербулінгу флеймінг - обмін гнівними або образливими висловлюваннями між учасниками, які спілкуються за допомогою комунікаційних технологій; наклеп або дифамація - поширення неправдивої та принизливої інформації у вигляді текстових повідомлень або фотографій; спуфінг - використання особистої інформації жертви; кіберпереслідування - переслідування людини з метою нападу, побиття або звалтування; хапіслепінг - зйомка реальних фізичних нападів та розміщення їх в інтернеті (ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів - ст. 301 ККУ) [3].

Слід зазначити, що кримінологія відіграє дуже важливу роль у вивченні булінгу. Дослідження багатьох вчених приводять до висновку, що люди не народжуються зі схильністю до агресивної та жорстокої поведінки по відношенню до інших, а набувають її в результаті свого розвитку в суспільстві. Однак інші не згодні з такою точкою зору. Безсумнівно, суспільство, в якому людина народжується, росте і розвивається, впливає на формування її характеру і поведінки. Однак не можна повністю виключити, що такі риси, як жорстокість і агресія, можуть бути або не бути вродженими в людині, а можуть розвинути в подальшому житті.

Отже, з огляду на вищевикладений матеріал, зрозуміло, що кримінологічне дослідження булінгу є доцільним. Булінг неповнолітніх робить їх більш

небезпечними для суспільства та держави в цілому. Тому зрозуміло, що такі заходи, як профілактика булінгу в школах, необхідні для зниження рівня агресії, насильства, цькування та приниження серед молоді та запобігання злочинності серед неповнолітніх.

Список використаних джерел:

1. Ведернікова А.О. Кримінологічна характеристика видів булінгу в закладах освіти. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 3. С. 159–166.

2. Протидія булінгу. *Міністерство освіти і науки*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/protidiya-bulingu> (дата звернення 28.10.2023 року)

3. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 28.10.2023 року)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)